

Kolumbus jihomoravského podzemí

Půlstoletí od smrti Karla Absolona

Soška ženy
z pálené
hlíny
zastínila
jiné místní
nálezy

Rodák z Boskovic (*1877), vnuk Jindřicha Wankela, průkopníka výzkumu pravěku na Moravě, po studiích na přírodovědecké fakultě v Praze obhájil v roce 1903 doktorskou práci o podzemní říčce Punkvě. Ta tehdy byla největším tajemstvím Moravského krasu – deset potoků se kdesi hluboko pod zemí spojuje v jeden, který posléze vyvěrá pod Macochou. Ostatně právě naše nejhlubší propast vábila začínajícího badatele jako Siréna. 29. září 1901 snad jako první člověk slánil na její dno. Kvůli ní opouští postavení docenta geografie, pro ni zahazuje šanci bádat v Jižní Americe... V roce 1908 přijímá nabídku uspořádat přírodovědné sbírky Moravského zemského muzea. Z Brna je přece k Macoše blíž než z Prahy, o Andách nemluvě!

Při řadě výprav do Moravského krasu Absolon objevil desítky nových živočichů. Stal se rázem znalcem temnotní fauny; při brněnském Přírodovědném klubu založil jeskynní sekci, s jejímiž členy zmapoval podzemní bludiště v Moravském krasu. Prokopal se do prvních krápníkových domů Punkevních jeskyní, v létě 1909 konečně dosáhl spojení Macochy s povrchem jeskynní cestou a zakončil tak projekt, který zahájil před osmi lety prvním vstupem do Macochy. Díky Absolonovi byly v lednu 1914 jeskyně zpřístupněny veřejnosti.

Umění lovců mamutů

V roce 1916 začíná Absolon v Moravském muzeu pořádat sbírky archeologů Martina Kříže a Karla Jaroslava Mašky. Zaujaly ho tak, že se pouští i do archeologie starší doby kamenné. Roku 1922 se v Dolních Věstonicích našly velké kosti a opracované pazourky, krátce poté dokonce plastika mamuta z pálené hlíny. A potom, 13. července 1925, objevuje Absolonův tým v jednom z odkrytých ohnišť rozlomenou, něco přes jedenáct centimetrů vysokou sošku ženy z pálené hlíny... Přitom jiní lovci mamutů z té doby (zhruba 25 000 let zpátky) vytvářeli artefakty hlavně z kamenů, kostí, klů! A poněvadž Absolon byl mistrem propagace (to se naučil při shánění sponzorů pro výzkum krasu), sošku nazvanou Věstonická venuše proslavil tak, že navždy zastínila ostatní četné místní nálezy.

V roce 1926 je Karel Absolon jmenován profesorem UK. Na výstavišti v Brně otevírá roku 1928 pavilon Člověk a jeho rod, později nazývaný Anthropos. A po zmapování Punkvy se dal do vybudování podzemní plavební trasy z Macochy do Pustého žlebu. Otevírá ji 1. července 1933. Výzkumy Moravského krasu i Dolních Věstonic skončily v roce 1938, kdy jižní Moravu obsadil wehrmacht. V listopadu 1938 Absolon dobrovolně odchází do důchodu. Po válce se ještě pouští do archeologických výzkumů na Slovensku, ale po únoru 1948 upadá do klatby. Poslední léta života tráví sepsáním knih. Nakonec vyšly jen dvě – a ani těch se autor nedožil. Zemřel 6. října 1960 v Brně. ■